

Agenda

- Uppdrag inför kommande reform
- Miljöersättning för betesmarker och slåtterängar
- Dialog om utformning av stöd inför kommande reform
- Webinarium
- Övriga frågor/synpunkter

Uppdrag

- Regleringsbrevet 2025

6. Utarbeta förslag om stöd till betesmarker och slätterängar

Jordbruksverket ska, inför perioden efter 2027 av EU:s gemensamma jordbrukspolitik, ta fram översiktliga förslag till stöd och ersättningar som ska gå till slätterängar och betesmarker, inklusive fäbodbete.

Förslagen ska ha som utgångspunkt att svårigheterna, komplexiteten och kostnaderna kopplade till blockdatabasen, uppföljning, kontroll av stödberättigande, handläggningstider och risker för sanktioner och finansiella korrigeringar tydligt ska minska för myndigheter och stödsökande. Samtidigt bör förslagen bidra till att lönsamheten i den betesbaserade djurhållningen stärks och att attraktiviteten i stöden ökar, så att anslutningen ökar av marker med naturvärden och sådana där stöd till skötsel har bidragit till att dessa på sikt kan få värden och därigenom bidra till uppfyllelsen av kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1991 av den 24 juni 2024 om restaurering av natur och om ändring av förordning (EU) 2022/869.

Miljöersättning för betesmarker och slåtterängar

- Består av sju markklasser och sex grödkoder
 - Betesmarker och slåtterängar med allmänna värden (GK 52/53)
 - Betesmarker med särskilda värden (GK 52)
 - Slåtterängar med särskilda värden (GK 53)
 - Alvarbete (GK 56)
 - Skogsbete (GK 54)
 - Mosaikbete (GK 89)
 - Gräsfattig mark (GK 90)
- Varje markklass har en definition
- All mark i ett block ska rymmas i definitionen
- All mark i ett betesblock ska enligt villkoren ha tydlig betespåverkan varje år, senast 31 oktober
- Jordbruksverket har de grödkoder som krävs för våra stöd och ersättningar

- Kalkyl tas fram för respektive markklass som baseras på de kostnader man har för att uppfylla villkoren

Kan fäbodbete i skog vara en liknande markklass?

- Kräver en definition som inkluderar betad skogsmark/fäbodskog som vi vill prioritera och exkluderar mark som inte har natur- och kulturvärden och inte ska få ersättning
- Kräver att man har möjlighet att se till att djuren faktiskt betar den godkända arealen så att det finns en betespåverkan på hela skiftet
- En sådan markklass ersätter i så fall fäbodbete som det fungerar i dag, dvs. areal som beräknas utifrån antal djurenheter
- En kalkyl för skötsel av fäbodskog tas fram och ersättningsnivån sätts per hektar
- Troligen blir arealen som är stödberättigad lägre jämfört med hur arealen beräknas i dag eftersom hela blocket ska uppfylla en definition och användas för bete/ha tydlig betespåverkan över hela arealen
- Betesmarker och slåtterängar som ryms inom gällande definitioner kan sökas som dessa markklasser

Miljöersättningen för fäbod – anses vara komplex i förhållande till antal sökande

- Fäbodbete, 15 500 hektar, 185 sökande
- Komplement särskild skötsel, 200 hektar, 36 sökande
- Fäbod i bruk, 200 styck, 185 sökande
- Kompletterande fäbod, 4 styck, 4 sökande

Jämför med

- Ersättningen för skötsel av betesmarker och slätterängar, ca 400 000 hektar och 23 000 sökande
- Alla markklasser/komplement har minst 300 sökande

Hur skulle ett fäbodstöd kunna se ut?

- Vad kan vi tillsammans göra för att få fler fäbodar i bruk?
- Djurbaserat som idag, dvs. godkänd areal i åtagandet ska betas med minst 0,2 djurenheter/hektar. Mer pengar till fäbod i bruk och mindre till fäbodbete?
- Differentierad ersättning? De första 5-10 djurenheterna får högre ersättning, därutöver lägre
- Egen markklass inom miljöersättning för betesmarker och slätterängar
- Kan miljöersättningen bli ettårig istället?
- Nationellt stöd, Norrlandsstödet
- Kan vi använda andra stödformer än miljöersättningar för att stötta skötsel av fäbodar? (till exempel via investeringsstöd)
- En struktur som liknar stödet till lantrasföreningar, dvs. projektstöd
- Delar som rör produktion kopplas till mathantverk
- Fördelar med CAP – det är tryggt men trögt
- Fördelar med nationella stöd är att det är mer fritt men budgetmässigt mer utsatt